

Закони, які було прийнято Верховною Радою України у 2019 році

Єдиний державний реєстр ветеранів війни (Закон №2684-VIII)

Законом передбачено створення Єдиного державного реєстру ветеранів війни, який призначений для збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, захисту та знеособлення інформації про ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей загиблих. Порядок ведення Реєстру, доступу до відомостей та їх використання визначено постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року №700. Розпорядником та держателем Реєстру є Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України (далі – Мінветеранів).

Закон набув чинності 1 березня 2019 року, однак сам Реєстр ще не був створений. Причиною цьому є те, що при прийнятті Закону вказувалось, що він не потребуватиме видатків з Державного бюджету України, а його створення здійснюватиметься за рахунок надання донорської, міжнародної технічної допомоги та інших надходжень, не заборонених законодавством.

Статус УБД добровольцям (законопроект №2045-1)

Закон передбачає надання статусу УБД добровольцям, які брали участь в АТО не менше ніж 30 календарних днів, у тому числі за сукупністю днів перебування в районах її проведення, у складі добровольчих формувань, які не увійшли до складу офіційних, але взаємодіяли із ЗСУ, МВС чи іншими військовими формуваннями, які передбачені чинним законодавством.

Рішення про надання статусу УБД добровольцям буде приймати міжвідомча комісія Мінветеранів.

Крім того, законом передбачено, що для добровольців, які були визнані особами з інвалідністю внаслідок війни, та яким після повторного огляду медико-соціальною експертною комісією не було встановлено інвалідність, буде встановлено спрощений порядок надання статусу учасника бойових дій.

ГО «Юридична сотня» є співавтором цього закону.

Закон було прийнято 04 грудня 2019 року, введення відбудеться 1 січня 2020 року.

Громадянство для іноземців, які брали участь в АТО/ООС (Закон №2743-VIII)

Вказаний Закон передбачає впровадження спрощеної системи отримання посвідки на тимчасове проживання та отримання громадянства для іноземців-учасників АТО/ООС, а також заборону на примусове повернення в державу походження або третю державу, яка вчинила акт агресії проти України або в державу, яка не визнає територіальну цілісність та суверенітет України. На виконання вказаного Закону було затверджено наказ Міністерства внутрішніх справ України від 01.10.2019 року №812. Процедура прийняття до громадянства та отримання посвідки на тимчасове проживання дивіться у нашій інфографіці <https://cutt.ly/Rrw9KjR>.

Юристами «Юридичної сотні» було підготовлено поправки до II читання до законопроекту.

Закон набрав чинності 25 серпня 2019 року, 01 жовтня 2019 року було затверджено наказ на виконання Закону. Закон передбачає можливість скористатися спрощеною процедурою за умови подання всіх необхідних документів до Державної міграційної служби України до 25 лютого 2020 року.

Відповідальність за незаконне носіння військової форми, державних нагород та наругу над місцем поховання захисників України (Закон №2747-VIII)

Законом впроваджено адміністративну відповідальність за незаконне носіння військової форми одягу із знаками розрізнення військовослужбовців, тобто форми, яка затверджена відповідними наказами та, за підроблення державних нагород, ордена, медалі, нагрудного знака до почесного звання, президентської відзнаки, орденської стрічки. Проект також передбачає кримінальну відповідальність за осквернення могил, пам'яників, споруджених в пам'ять захисників суверенітету та територіальної цілісності України.

ГО «Юридична сотня» є співавтором цього закону. Закон набрав чинності 27 червня 2019 року.

Відповідальність за відмову в пільговому проїзді (Закон №166-IX)

Законом було внесено зміни до статті 133-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, якими передбачено збільшення санкції за безпідставну відмову від передбаченого законом пільгового перевезення громадян зі сторони водіїв автомобільних транспортних засобів, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності. Встановлюється, що це правопорушення тягне за собою накладення на водіїв транспортних засобів, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності штраф у розмірі 50 н.м.д.г. (850 гривень). Раніше сума штрафу дорівнювала 8 н.м.д.г. (136 гривень).

Закон набрав чинності 20 жовтня 2019 року.

Статус УБД військовослужбовцям Військово-морських сил та Повітряних сил ЗСУ (законопроект №1197)

Згідно з прийнятим Законом статус УБД зможуть отримати члени екіпажів кораблів, катерів, суден забезпечення, літаків та вертольотів, інші особи, які перебуваючи на борту кораблів, катерів, суден забезпечення, літаків (вертольотів) ЗСУ, Держприкордонслужби, НГУ, СБУ, ДСНС, які виконували бойове (службове) завдання із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в умовах безпосереднього зіткнення та вогневого контакту з військовими формуваннями інших держав і незаконними збройними формуваннями. Порядок надання їм статусу має визначити Кабінет Міністрів України, шляхом внесення до лютого 2020 року відповідних змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року №413.

Закон набирає чинності з 1 січня 2020 року.

Медичне забезпечення осіб з інвалідністю внаслідок війни (законопроект №1198)

Законом доповнюється Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» нормою щодо права осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з перебуванням учасників бойових дій на території інших держав або участю в АТО/ООС (в тому числі для волонтерів та добровольців) незалежно від групи інвалідності на одержання безоплатної медичної допомоги в закладах охорони здоров'я МОУ, СБУ, Служби зовнішньої розвідки України, Держспецзв'язку України, МВС, інших центральних органів виконавчої влади, які здійснюють керівництво військовими формуваннями.

Закон вводиться в дію з 1 січня 2021 року.

Упорядкування дисциплінарних повноважень та інші питання з проходження військової служби (Закон №205-IX)

Законом передбачено нову шкалу військових звань для сержантського і старшинського складу. Згідно з Законом сержантський і старшинський склад поділяється на молодший, старший і вищий. Запроваджено нове військове звання «рекрут». Закріплено права та обов'язки для нових посад. Крім того, Законом було змінено граничний вік перебування на військовій службі для сержантів під час особливого періоду.

Також передбачено запровадження у військових частинах Книг пам'яті куди включатимуться відомості про військовослужбовців, які загинули під час виконання військового обов'язку із захисту територіальної цілісності та незалежності України.

Закон набрав чинності 30 листопада 2019 року.

План оборони України (Закон №133-IX)

Вказаним законом було внесено зміни до Закону України «Про оборону України», якими введено новий термін «план оборони України». Під планом оборони розуміється складова частина оборонного планування, що містить сукупність документів, які визначають зміст, обсяги, виконавців, порядок і строки здійснення політичних, економічних, соціальних, воєнних, наукових, науково-технічних, інформаційних, правових, організаційних, інших заходів держави щодо підготовки до збройного захисту та її захист у разі збройної агресії або збройного конфлікту.

Порядок розробки плану оборони України визначається Кабінетом Міністрів України. Негативним однак є те, що закон не містить норм, які б стосувалися подальшого зберігання й захищеності плану оборони.

Закон набрав чинності 25 жовтня 2019 року.

Застосування ЗСУ і Держспецтрансслужбою бойової техніки, зброї в особливий період (Закон №144-IX)

Закон спрямований на врегулювання застосування бойової техніки, зброї ЗСУ, Держспецтрансслужбою, спецохороною Держспецтрансслужби. Згідно з Законом ЗСУ надається право використання зброї, техніки не лише в мирний час, але і в особливий період. Закріплюється порядок використання військовослужбовцями Держспецтрансслужби зброї на підставах і в порядку, визначених Законом України «Про Збройні Сили України», статутами ЗСУ та іншими актами законодавства, а також спеціальних засобів відповідно до переліку та правил, затверджених КМУ.

Працівники воєнізованої охорони Держспецтрансслужби відповідно до Закону мають право застосовувати зброю для захисту свого життя і здоров'я від нападу, а також життя і здоров'я інших осіб, якщо їм загрожує небезпека, для відбиття нападу на них або на об'єкти, які охороняються, для затримання озброєної особи та в інших передбачених Законом випадках, а спецзасоби – відповідно до окремої постанови КМУ.

Юристами «Юридичної сотні» було підготовлено поправки до II читання до законопроекта.

Закон набрав чинності 20 жовтня 2019 року.

Матеріальна відповідальність військовослужбовців (Закон №160-IX)

Закон визначено порядок притягнення до матеріальної відповідальності військовослужбовців під час виконання ними обов'язків військової служби, військовозобов'язаних та резервістів під час проходження ними зборів, а також осіб рядового та начальницького складу правоохоронних органів спеціального призначення, Держспецз'язу, МВС, Нацполіції, сил цивільного захисту, ДКВС, ДБР за шкоду, що була ними заподіяна державі під час виконання службових обов'язків. Притягнення до матеріальної відповідальності не звільняє від дисциплінарної, адміністративної або кримінальної. Закон передбачає обмежену, повну та підвищену матеріальну відповідальність. Підвищена може застосовуватись за шкоду, завдану розкраданням або втратою озброєння, зброї та боєприпасів до неї.

Порушник нестиме відповідальність за шкоду в розмірі нанесеної шкоди через необережність, але не більше ніж 15 прожиткових мінімумів.

У Законі також прописано порядок встановлення розміру завданих збитків, проведення відповідного розслідування та порядок стягнення.

Юристами «Юридичної сотні» було підготовлено поправки до II читання до законопроекта.

Закон набрав чинності 31 жовтня 2019 року.

Унормування питань військової служби (у тому числі призупинення військової служби) (Закон №161-IX)

Унормовано на законодавчому рівні питань призупинення військової служби для військовослужбовців, які самовільно залишили військові частини або місця служби, дезертирували із ЗСУ: такі військовослужбовці визнаються такими, що не входять до чисельності ЗСУ, за ними зберігається статус військовослужбовця на період здійснення кримінальних проваджень в органах досудового розслідування та судах, але служба «призупиняється», в тому числі призупиняється виплата таким особам сум грошового забезпечення та на таких осіб не поширюються соціальні гарантії. Військовослужбовці, стосовно яких обвинувальні вироки суду набрали законної сили, підлягають звільненню з військової служби, а стосовно яких виправдувальні – для них військова служба та контракт продовжується, усі види забезпечення та відповідні гарантії соціального захисту їм поновлюються.

Закон також збільшено строк дії контракту для офіцерів спеціальностей льотного складу авіації (10 років), встановлено додаткову підставу для відстрочки від строкової служби (проходження військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу), передбачено підстави для відшкодування курсантом витрат, пов'язаних з утриманням у закладах вищої освіти (невиконання освітньої програми).

Закон набрав чинності 20 жовтня 2019 року.